

ko ugodna. Saj je prav; potem bodo bene zopet padle. V Slovenski Bistrici pač n' tobaka, tako trdijo ljudje, in g. Omerzu, ki obratujejo v prazni stavci z mešanim blagom, tobačni trakti brez tobaka, so obenem tudi glavni založnik praznih tobačnih zabojev, imajo tudi pravico prodaje kolekov in drugih vrednot, katerih pa skoro nikdar n' imajo. Kaj je to? Če prideš po tobak, se ti odgovori: Se ni bila „la-suga“ in tedaj „Habe die Ehre.“ Po nedeljah in praznikih je štacuna, v kateri se nahaja tobačna trafikna, zaprta. Tako je bila zaprta tudi na praznik sv. Petra in Pavla. Preletal sem vse tobačne trafike nikjer ni bilo mo-góče dobiti tobaka in šel sem domov. V četrtek po Petrovem se zopet podam v mesto in dobil sem za silo en slab pakček, v katerem je pa bilo precej neke bele tvarine. Pomešal sem ga do-ma z bukovim listjem in hajd v pipo; seveda ni bilo kaj posebnega, pa za silo še vrag muhe žre. Napočil je dan 1. julija, t. j. tisti usodopolni dan, ko je postal tobak že dražji. Sedaj so ga pa imeli stric Omerzu koj na ceste in ga vendar niso pripeljali z avtomobi-lom? Znanji trafikantje se pritožuje-jo, da dobijo skrajno skrčene množine tobaka. Za božjo voljo, kje vendar fi-či ta zedostatek? G. Omerzu, ako ne morete dobiti vam predpisane mno-žine tobaka, prepustite ta kšeft dra-gim, ki imajo več časa, se bodo za to stvar bolje zanimali. Sicer so pa v Slo-veniji vsi tobačni izdelki vzlic visoki ceni tako slabi kot nikjer drugje. Na-še ljudstvo se pa bo temu nepotrebne-mu, za življenje jako škodljivemu to-baku tudi počasi odvadilo.

Hajdina. Dan posebnega veselja je bil za našo župnijo 2. julij, ker smo imeli sv. birmo. Knezoškof se je pri-peljal v našo župnijo dne 1. julija po-poldne. Na meji župnije ga je pričako-valo 135 domačih jezdecov v narodni noši. V imenu vseh je pozdravil nad-pastirja g. Fr. Pintarič načelnik po-žarne brambe. Vse vasi do farne cerkve so bile praznično oblečene in v slavolokih, katerih je bilo 9. Pri kapeli sv. Martina blizu farne cerkve je bila zbrana duhovščina, učiteljstvo obeh šol, šolska mladina iz Hajdine in Brega in velika množica vernega ljudstva. Bir-mancev je bilo v naši fari 402.

Velika nedelja. Pri nas imamo vzornega nadučitelja. Piše se Preindl. Ta gospod se je sprl radi neke kože s šolsko služkinjo in ta mu je pri tej pri-liki povedala nekaj gorkih v obraz. Vsled tega je nadučitelj šolskemu slugi in njegovi ženi odpovedal službo. Ko sta ta dva prišla 30. junija šolo pome-tat, jima pride nasproti gospod Preindl, jima veli, naj se takoj odstranita. Sluga in žena pa izjavita, da sta službo od-povedala šolskemu načelniku do 31. av-gusta in do tedaj jo hočeta tudi oprav-ljati. Tedaj pa potegne nadučitelj re-volver in pravi: Če se takoj ne odstra-nita, ustrelim! Seveda sta šla. Nad tem se zgražajo ljudje. Kaj pa pravi k temu višja šolska oblast?

St. Vid pri Ptuj. Lepo razmere vladajo in krilatijo na naši šoli. Uči-teljstvo na naši šoli se briga le samo za šolsko vzgojo in sokolsko himno, da bi se pa otroci pridružili tudi kaj za življenje potrebnega, to jim je pa de-

veta briga. Mi katoliški starsi od St. Vida pa pravimo, da Sokol nikakor ni merodajen za življenje, ampak drugi sokolski predmeti, kateri se zanemari-jo na račun sokolskega petja in pre-kobicevanja. Ako učiteljstvo ne bode kmalu poskrbelo za pravo umsko vz-gojo in se le oklepalo telesne sokols-ke, si bomo morali krščansko čuteči starši napraviti sami red, ker gospod nadzornik Flere in dr. Pirkmajer kot sokolaša in demokrata ga gotovo ne bosta.

Ormož. Policajdemokrat dimnikar Rakuša v Ormožu preganja kmete, ker mu ne prepuščajo dimnikov v čiščenje. Kar 15 kmetov iz ormoške okolice je na enkrat naznanil okrajnemu glav-arstvu zaradi nevarnosti proti ognju. Kmetje pa pravijo, da znajo sami boljše zmetati dimnike, kot Rakuša in njegovi fanteki. Zgodilo se je, da je firma Ra-kuša očistila dimnik, a že drugi dan so se vnele saje. Takih slučajev je za-dosti. Kmet je zabrusil Rakuši v obraz, da mu ni potrebno si domišljevati, da zna gospod boljše zmetati nego kmet. Pa ravno klerikalne dimnike hoče Ra-kuša zmetati, za liberalne in samostojne se še niti ne zmenj, čeravno pravi, da je zmetanje dimnikov nadstrankarsko delo. Ves čas vojske so si kmetje, njih žene ali sinovi sami zmetali dimnike, ker Rakuše ni bilo doma; — njegova mati je pobrala k večjemu penez pa špeh in kruh, pa je bilo vse dobro. Danes je že zato drugače, ker gre za bakšiš, brez katerega se ne da gospoda »špilati«. Kmetje dobro znamo, odkod veter veje in si bomo to zapomnili. Če se naseli med nami še drugi dimnikar, Rakuša gotovo ne bo več igral vloge policajdemokrata. — Kmet.

Dobrna pri Celju. Javno vprašamo načelnika S. K. S. za Dobrno, Janeza Korenak, kmeta iz Vrbe, če je še pri-staš S. K. S. ali ni več. On je namreč do zdaj dvakrat popolnoma vedoma, pri popolni zavesti podpisal, da je pri-staš Kmetске zveze. Prvič je to naredil, ko je stranka od svojih pristavev od-bornikov terjala podpis, da se kot od-borniki Kmetске zveze izjavijo. Tedaj je bil črtan, ker smo to smatrali za — neumnost. Ko pa je naše okrajno glav-arstvo uradno zahtevalo, da se vsak obč. odbornik izjavi, za katero stranko da je, je znova podpisal našo. List za S. K. S. je šel prazen na glavarstvo, ker je vseh 16 odbornikov se podpisalo za Kmetsko zvezo. Nadalje je on pod-pisal tudi izjavo za nedeljivo Slovenijo in popolno avtonomijo. Zdaj pa ne S. K. S., ne S. L. S., ne kr. okr. glav-arstvo ne ve, kaj je to za en »Janez« Korenak. Čujte, postanite toliko pošten, da držite, kar podpisate, ali pa da ne podpisujete, česar niste, sicer ste pravi znak samostojne nesamostojnosti. — Franc Ramšak, kmet na St. Joštu je po lastnem prepričanju zapustil Samostojno in prestopil s prepričanjem in tudi uradno nazaj k Kmetiski zvezi, vsled česar ga zdaj zopet vse visoko spoštuje.

Orlovski vestnik.

o Okrožna prireditve celjskega or-lovskega okrožja v Rimskih toplicah za dne 17. julija t. m. je preložena radi tehničnih ovir na 7. avgusta 1921. — Predsednik.

t I. Prleški orlovski tabór v Ptuj. Dne 31. junija t. l. se vrši v Ptuj I. prleški orlovski tabor. Ta velika obeta-joča prireditev, ki jo pripravlja posebni pripravljalni odbor, bo nekaka manifes-tacija naše krščanske misli. Javna telo-vadba se bo vršila pri podružnici sve-tega Ozbalta ob Ljutomerski cesti, ve-lika veselica pa bo v Ljudskem vrtu. Za omenjeni tabor vlada povsod veli-kansko zanimanje. Udeležila se bodo te prireditve vsa okoliška naša društva, orlovski odseki in ostale organizacije. Upamo, da se bo tudi kmetsko prebi-valstvo iz bližnje in daljne okolice v obilnem številu udeležilo prelepe mani-festacijske prireditve. Udeležencem iz daljnih krajev svetujemo, da se prijavijo pisмено pripravljalnemu odboru, ki bo poskrbel za hrano in prenočišče. Pri-dite vsi na I. orlovski tabor! Pokazimo, da je ptujski okraj v krščanskem tabo-ru! Natančnejše objave prinesemo pri-hodnjič. Bog živi!

Razgled po svetu.

t Koliko otrok se rodi v Pragi na teden? V Pragi se rodi v enem tednu povprečno 240—247 otrok.

t Čuden človek. Praški listi poro-čajo o zelo čudnem mladeniču, ki se postavlja ob vogalih obljudenih ulic ter prosi za mile darove. Kadar se mu do-zdeva, da ima že dovolj denarja, izgine v bližnjo lekarno ter si nakupi nekaj takozv. eterja, močno duhteče tekočine, ki človeka omami. Nato odide domov, leže v posteljo, namoči robec v eter in ga potisne pod nos. Eter ga omami, mladenič zaspí in v spanju prepeva razne pesmi. Čim se prebudi, odide zopet na ulico, da prosi... Tako živi iz dneva v dan. Ljudje pravijo, da ne pozna drugih potreb razen etra. Ako ga policija odda v zapore in mu zmanj-ka etra, je uničen. Rešila bi ga edino-le bolnica.

t Žalosten ples. V Gornji Šleziji se ljudje ne morejo razveseljovati. V nekem gornješlezkem mestecu so ne-davno priredili ples. Ljudje so si pač zaželeli malo zabave, ker jih je večno vojskovanje zmučilo. Toda komaj so se telesa po taktu godbe malo razgrela, se je vsipala skozi okno hotela svinčena toča iz cevi nemške strojnice. Godba je ponehala takoj. Ko so se udeleženci plesa spogledali, so ugotovili 10 mrtvih in 61 ranjenih. Pač veselo-žalostna smrt!

t Vzgoja otrok v Nemčiji. Nemška zbornica je sprejela zakon o vzgoji otrok. Ta zakon določa, da je verska vzgoja otrok odvisna od volje in pro-stelega sporazuma staršev. Ta prosta volja in sporazum se moreta poljubno vsak čas spremeniti in preklicati ter sploh neha s smrtjo očeta ali matere. Ako se pa oče in mati kakega otroka glede verske vzgoje svojih otrok ne sporazumeta, odločajo posebni predpisi, toda, dokler nista ločena in dokler ži-vita v zakonu, ne sme ne oče in ne mati spremeniti otrokovega veroizpovedanja. Ko je pa otrok dovršil 14. leto svoje starosti, si sme sam določiti svoje veroizpovedanje. Ta zakon je bil sprejet proti glasovom katoliških po-slancev. Ta zabloda verske nestrpnosti bo povzročila, da bodo otroci brezver-skih staršev ostali brez vsakega ver-skega pouka, kajti na stotisoče takih

staršev bo proglasilo svoje otroke za brezkonfesionalne ali brezverske, le da jim ne bo treba prisostvovati verskemu pouku v šoli in cerkvi.

t Čuden slepar. V mestu Erlangen na Nemškem so te dni izročili sodišču nekega 31 let starega Grubeita, ki se je sam pobahal, da je imel v svojem življenju nič manj kot 14 nevest. Romal je iz mesta v mesto in se izdajal kot sin premožnih staršev. Povsod se je seznanil s kako premožno vdovo ali gospodično, kateri je obetal zakon, pri tem ji pa izvebil večje vsote denarja, nakar jo je skrivaj popihal na kak drug kraj, kjer je vnovič nadaljeval svoj po-sel, dokler ga ni končno zasačila roka pravice.

t Čudna smrt. V Hullu je zadela francoskega konzula M. Boya srčna kap. To bi ne bilo bogve kaj posebnega, ako bi smrt v tem slučaju ne bila dokazala, da je veasih tudi trpko-na-gajiva. M. Boy se je razgovarjal po telefonu s svojim sorodnikom. Slednji ga je vprašal: „Kako ti je?“ Konzul mu je odgovoril: „Dobro!“ — in se v tem trenutku zgrudil mrtven na tla.

t Neznosno vročino imajo te dni v ameriških zedinjenih državah. Vročina je zahtevala mnogo smrtnih slučajev vsled solnčarice, ki si posebno izbira svoje žrtve med gosto naseljenim de-lavstvom. Ljudje hitijo do rek, da bi se ohladili, a baš pri tem vrvenju in po-rivanju po vodi jih je že veliko utonilo. Oblasti se trudijo na vse moči, da bi ljudem omogočile bivanje na prostem in ohlajenje. Pri mnogih je povzročila vročina tudi blaznost.

t Slovensko naselbino v Pueblu v Ameriki uničila povodenj. Smo že po-ročali v „Gospodarju“, da je razsaja-jo mesca junija po Severni Ameriki strašno neurje. V mestu Pueblu je bi-la precej velika in bogata slovenska naselbina. Mesto Pueblu in osobito pa še slovensko naselbino je preplavila sloveska povodenj. Dež in osobito to-ča je bila tako debela in je padala s tako silo, da je prebijala strehe, po-bijala ljudi in živino. Začasa neurja je bila popolna tema in v temi je za-velo mesto goreti kar na petih krajih. Voda je naraščala dva dni in dosegla višino 15 čevljev. Ljudje so bežali iz mesta na bližnje hribe, a tudi tam-aj, m je segala voda do prs. Slovensko naselbino je valovje čisto odplavilo in jo očudelo bogzna kam. Koliko Slo-vencev je zgubilo življenje v valovih, še do danes ni dognano.

t Velikanski top. Vojna je že dav-no končana, toda ljudje se po svetu še vedno bavijo z izumevanjem novih boj-nih sredstev. Tako n. pr. je angleški iznajditelj John Temple izumil nov top, ki zamore s posebnim razstrelivom po-gnati 5000 kg težko granato na daljavo 500 kilometrov. Granata bi po njegovih računih preplula v zraku 10 kilometrov na sekundo. Kakor se nam dozdeva cela stvar nekoliko neverjetna, je ven-darje mogoče, da človeški duh ustvari po tolikih izkušnjah in zanimivih iz-najdbah tudi to morilno orožje, ki bi vsekakor presegalo vse dosežanje to-pove.

t Kolera je izbruhnila v donski po-kraini v Rusiji. Begunci pripovedujejo, da zahteva ta strašna bolezen v Rostovu vsak dan 400—500 žrtev.

LJUDSKA IZOBRAZBA.

Dekliški vrtec.

Dolgo vrsto let je ostal dekl. vrtec neobdelan. Zarastlo je že prek in prek grmičje in plevel. Seveda se to ni zgo-dilo po krivdi naših vzornih slovenskih mladenk. Vojska nam je vzela »Naš Dom«, z njim pa tudi dekliški vrtec. Sedaj imamo namesto »Našega Doma« nov prostor v Slovenskem Gospodarju pod zaglavjem »Ljudska izobrazba« v manjši obliki, a dekliški vrtec bo imel vedno ravno toliko prostora na razpo-lago kot poprej v boljših časih. Našim vršim slovenskim mladenkam se nika-kor nočemo zameriti, ker smo trdno prepričani, da bodo v svobodni Jugosla-viji še bolj marljivo okopavale in nego-vale svoj vrtec. Zato pozivljamo vse Lizike, Pepce, Trezike, Micike, da se

hitro oglasijo in nam pridejo pomagat obdelovat naš vrtec z isto navdušeno-stjo kakor so jo imele nekdanj. Pokazite nam, če ste še tako prožnega duha, če še vas prevevajo tako brhke misli in čustva, kakor nekdanj. Seveda, so nam tudi nove dopisovalke dobrodošle.

Na delo!

Zelo sem se zazveselila, ko ste mi sporočili g. urednik, da se zopet obnovi mladinski kotiček iz »Gospodarja«. Ze toliko let nismo imele dekleta nobene prilike povedati svojih misli. Povsod je med nami delo zaostalo. Izobraže-valna društva, dekliske zveze nimajo rednih sestankov in predavanj. Parkrat na leto še pridejo skupaj, da izvolijo odbore, potem pa vse spi. Zato je skrajni čas, da zopet začnemo z izobra-

ževalnim delom. Tok časa zahteva še posebno dandanes, da ženstvo ne zao-staja za moškimi. Zato nam je treba izobrazbe, da bomo v vsakem oziru enakovredne z moškimi. Vendar mora-mo paziti, da se ne osmešimo kot opice, če bi v vsem hotele posnemati moške. Zato hočemo stopiti na lastne noge, hočemo v našem dekliskem vrtcu po-kazati, kaj same znamo. Zato se zanašam na vašo pomoč, drage sestre in pozdravljam s krepkim »Bog živi!«

Anica L.

Materinstvo in gospodinjstvo.

Kdor želi slovenskemu narodu srečo, mora dati dobre matere in gospodinje. Dobrih mater in gospodinj potrebujemo

bolj kot sigurnih igralk, imenitnih go-vornic in prožnih telovadkinj, čeravno igralk, govornice in telovadkinje tudi zelo spoštujemo. Zato svetujem, da se pri našem društvenem delovanju po-sebno ozira na poklic žene, na mate-rinstvo in gospodinjstvo. Vzgoja skr-bnih in vzornih mater in gospodinj bodi prava naloga naših ženskih društev. Res! Marsikatero dedke ne bo vstopilo v zakonski stan, ne bo postala gospo-dinja, vendar je boljše, da jih pet ali deset dobro pripravimo na prevažni materinski poklic, četudi ne bodo vanj stopile, kakor pa da bi se nahajala le ena, ki bi vstopila brez pravega mate-terinstva v zakon. Poučna predavanja o vzgoji bodo vsem koristila, kajti ni na svetu žene ali dekleta, ki bi v tem ali onem oziru ne vplivala vzgojno po-sredno ali neposredno na svojo okolico